

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ผลิตและนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและเทคโนโลยีการผลิต
รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมี 3 ประเภท

ได้แก่

1.1 นักวิชาการด้านเนื้อหา ได้แก่ ผู้ชำนาญด้านเนื้อหาหรืออาจารย์ผู้สอนทาง
โทรทัศน์จากทุกคณะที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบด้วยคณะนิติศาสตร์ คณะ
รัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ และ
คณะศึกษาศาสตร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 95 คน ในจำนวนนี้ได้สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อนำมาทดสอบ
เครื่องมือจำนวน 10 คน จึงเหลือประชากรทั้งสิ้น 85 คน ซึ่งแบ่งออกตามคณะต่าง ๆ ได้
ดังนี้

คณะนิติศาสตร์	จำนวน	15	คน
คณะรัฐศาสตร์	จำนวน	7	คน
คณะเศรษฐศาสตร์	จำนวน	8	คน
คณะวิทยาศาสตร์	จำนวน	14	คน
คณะบริหารธุรกิจ	จำนวน	5	คน
คณะมนุษยศาสตร์	จำนวน	27	คน
คณะศึกษาศาสตร์	จำนวน	9	คน
	<u>รวม</u>	<u>85</u>	<u>คน</u>

1.2 นักเทคโนโลยีการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการและ
ผลิตสไลด์วัสดุที่ใช้ประกอบรายการ เป็นผู้สำเร็จปริญญาตรีหรือปริญญาโททางด้านสไลด์ทัศนศึกษา
หรือเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งทางมหาวิทยาลัยรามคำแหงแต่งตั้งให้เป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์
ตามกระบวนวิชาที่จัดขึ้น มีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ในจำนวนนี้ได้สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อนำ
มาทดสอบเครื่องมือจำนวน 5 คน จึงเหลือประชากรทั้งสิ้น 15 คน

1.3 นายช่างเทคนิค ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบด้วย ผู้จัดแสง ผู้บันทึกเสียง ผู้ควบคุมกล้อง ผู้บันทึกเทปโทรทัศน์ ผู้ควบคุมทางเทคนิค ผู้ตัดต่อ มีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน ในจำนวนนี้ได้สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อนำ มาทดสอบเครื่องมือจำนวน 3 คน จึงเหลือประชากรทั้งสิ้น 10 คน

รวมจำนวนกลุ่มประชากรของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัย รามคำแหง มีจำนวนทั้งสิ้น 110 คน

2. กลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 356,255 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะนำมาศึกษามีจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane 1973 : P. 25) แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งออกตามคณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

คณะนิติศาสตร์	จำนวน	109	คน
คณะรัฐศาสตร์	จำนวน	65	คน
คณะเศรษฐศาสตร์	จำนวน	18	คน
คณะวิทยาศาสตร์	จำนวน	30	คน
คณะบริหารธุรกิจ	จำนวน	127	คน
คณะมนุษยศาสตร์	จำนวน	24	คน
คณะศึกษาศาสตร์	จำนวน	27	คน
	<u>รวม</u>	<u>400</u>	<u>คน</u>

รวมจำนวนตัวอย่างประชากร ทั้งกลุ่มผู้ผลิตรายการและกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการ โทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวนทั้งสิ้น 510 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ

- ก. แบบสอบถามสำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ข. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัย รามคำแหง

ก. แบบสอบถามสำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมีรายการให้เลือกตอบ และแบบปลายเปิด ซึ่งแยกตามรายละเอียดของข้อมูลเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ใช้กับประชากร 3 ประเภทคือ นักวิชาการด้านเนื้อหา หรืออาจารย์ผู้สอนทางโทรทัศน์ นักเทคโนโลยีการศึกษา และนายช่างเทคนิคเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เช่น ประสิทธิภาพในการผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวนรายการที่ผลิต การรับชม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับชมรายการ รูปแบบในการนำเสนอ และเทคนิคทั่วไปในการผลิตรายการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะ เป็นแบบสอบถามที่มีรายละเอียดเฉพาะสำหรับประชากรแต่ละประเภท แยกเป็น

2.1 ข้อมูลที่สอบถามนักวิชาการด้านเนื้อหา หรืออาจารย์ผู้สอนทางโทรทัศน์ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบต่าง ๆ ในการนำเสนอรายการ กับเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน

2.2 ข้อมูลที่สอบถามนักเทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเทคนิคในการออกแบบสร้างบทโทรทัศน์ ที่ใช้รูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะให้สอดคล้องกับเนื้อหา

2.3 ข้อมูลที่สอบถามนายช่างเทคนิค เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตรายการ ได้แก่ การใช้กล้อง คุณภาพของเสียง การใช้ผลพิเศษทางภาพและเสียงและการตัดต่อ

ข. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมีรายการให้เลือกตอบ และแบบปลายเปิด ซึ่งแยกตามรายละเอียดของข้อมูลเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามที่สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะ เป็นแบบสอบถามที่สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการรับชมรายการและรูปแบบของรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยแยกสอบถามเกี่ยวกับ

- 2.1 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ
- 2.2 ความครอบคลุมและความเหมาะสมกับเนื้อหา
- 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบต่าง ๆ ในการนำเสนอรายการกับเนื้อหา

ที่ใช้ในการเรียนการสอน

- 2.4 เทคนิคและวิธีการที่ต้องการให้อาจารย์นำมาใช้
- 2.5 ความคิดเห็นเมื่อได้ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา
- 2.6 ข้อเสนอแนะสำหรับจัดและปรับปรุง แกไขรายการโทรทัศน์การศึกษา

ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาประกอบทำโครงสร้างแบบสอบถามแล้วเสนอขอคำปรึกษาช่วยชี้แนะจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย แล้วนำกลับมาปรับปรุงเพิ่มเติมแก้ไขให้สมบูรณ์

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบใช้กับกลุ่มประชากรจริง คือ นักวิชาการด้านเนื้อหาหรืออาจารย์ผู้สอนทางโทรทัศน์ จำนวน 10 คน นักเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 5 คน นายช่างเทคนิคจำนวน 3 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 30 คน

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองมาพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขเรียบเรียงให้เหมาะสมดียิ่งขึ้น ก่อนที่จะใช้ทดสอบจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งถึงกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้ผลิตได้นัดแนะวันที่จะมารับแบบสอบถามคืน โดยจะไปรับแบบสอบถามกลับคืนที่เลขานุการคณะหลังจากวันที่ได้ส่งแบบสอบถามให้แล้วเป็นเวลา 1 เดือนเป็นอย่างช้า ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ผลิต ในระหว่างวันที่ 2 กันยายน 2531 และไปเก็บข้อมูลคืนมาได้ทั้งหมดในวันที่ 30 กันยายน 2531 เป็นวันสุดท้าย ส่วนกลุ่มนักศึกษา ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งหมด

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมดและที่ได้รับคืนมา มีดังนี้

กลุ่มผู้ผลิต

นักวิชาการด้านเนื้อหาหรืออาจารย์ผู้สอน	จำนวน 85 ชุด	ได้รับคืน 63 ชุด	เป็นร้อยละ	74.12
นักเทคโนโลยีการศึกษา	จำนวน 15 ชุด	ได้รับคืน 15 ชุด	เป็นร้อยละ	100
นายช่างเทคนิค	จำนวน 10 ชุด	ได้รับคืน 10 ชุด	เป็นร้อยละ	100
รวมจำนวนที่ส่งไป	110 ชุด	ได้รับคืน 88 ชุด	คิดเป็นร้อยละ	80.00

กลุ่มนักศึกษา

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ที่มีจำนวนหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 71 หน่วยกิตขึ้นไป

จำนวน 400 ชุด ได้รับคืน 400 ชุด เป็นร้อยละ 100

รวมจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 510 ชุด ได้รับคืนมา
ในสภาพใช้ในการวิจัยได้ 488 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.68

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามที่เป็นแบบตัวเลือก จะรวมความถี่ของแต่ละรายการของแต่ละข้อแล้ว
เสนอเป็นค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จะหาความถี่ของแต่ละรายการใน
แต่ละช่อง ซึ่งให้ค่าน้ำหนักดังนี้

ดีมาก	เท่ากับ	5	คะแนน
ดี	เท่ากับ	4	คะแนน
ใช้ได้	เท่ากับ	3	คะแนน
ควรปรับปรุง	เท่ากับ	2	คะแนน
ต้องปรับปรุง	เท่ากับ	1	คะแนน

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐาน
ประเมินค่าของ เบสท์ (Best, 1970 : 184)

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	4.50 - 5.00
ดี	มีค่าเท่ากับ	3.50 - 4.49
ใช้ได้	มีค่าเท่ากับ	2.50 - 3.49
ควรปรับปรุง	มีค่าเท่ากับ	1.50 - 2.49
ต้องปรับปรุง	มีค่าเท่ากับ	1.00 - 1.49

3. แบบสอบถามที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้วิธีรวบรวมความและข้อมูลแล้วสรุปเป็นความ
เรียงตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าร้อยละจากสูตร ดังนี้

$$\text{ร้อยละจากรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยใช้สูตรของ กิลฟอร์ด (Guilford, 1978 : 45)

ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ยของคะแนน

fx แทนผลรวมของคะแนน

N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. คำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรของกิลฟอร์ด (Guilford, 1978 :
73) ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

- เมื่อ SD แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
x แทนคะแนน
f แทนจำนวนผู้ตอบ